

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Calea unirii

(+). Adâncimi săpate prin veacuri de pa-timi omenești nu se nivelează peste noapte. Mai ales nu, dacă se întâmplă ca prăpastiile despăr-țitoare să se aște pe terenul extrem de gingaș al sensibilităților și al convingerilor religioase. Aici nu se poate lucra nici cu ucașuri, nici cu metoda mânei forte. Cu atât mai puțin cu invective ca-lomnioase și jignitoare.

Sub raportul activității în sensul Evangheliei pentru apropierea și înfrățirea celor învrăbiți și îndepărtați unul de altul, procedura Romei Pe-trine rămâne veșnic pilduitoare și singură ducă-toare la scop: In veritate et caritate. Amândouă taberele trebuie să privească adevărul în față și să i-se plece, oricât de greu ar fi aceasta firii înrădite. Și amândouă trebuie să fie străbătute și stăpânite de duhul dragostei celei mai curate și mai jertfelnice. Altfel nu se ajunge la ceva trainic. Ba, după înfripări pripite, răzimate pe alte te-me-uri decât ale adevărului și ale iubirii impru-mutate, sfâșierea e și mai înveninată, spântura e și mai largă.

Pentru a preîntâmpina atări posibilități fa-tale, Sf. Părinte Piu XI n'a încetat să recomande mereu apostolilor unirii bisericilor: studiu și rugăciune. Și iarăși: rugăciune și studiu. Din acest gând au pornit strălucitele enciclice „Mortaliūm animos” și „Rerum orientalium”. Tot în slujba acestui ideal stă îngăduința dată mai multor cinuri călugărești apusene să îmbrățișeze, prin cât mai mulți membri de ai lor, ritul răsăritean și să se închine propovăduirii adevărului ne-ciuțit, printre cei duși în rătăcire, vorbindu-le limba, purtându-le haina, cinstindu-le obiceiurile venerabile. Și ce alta a avut în vedere finerea si-nodului armean în Cetatea Veșnică; prăznuirea cu fast extraordinar a jubileului SS. Metodiu și Chiril, apostolii Slavilor; aniversarea alor 1600 ani dela săborul nicean; canonizarea mucenicilor din Damasco; înființarea „Institutului Oriental” și in-sistența de a aranja, în toate părțile Apusului, întru-niri de mulțimi, cu slujbe răsăritene și cu vrbiri cari, deoparte să îpmuriască bogățiile dogmatice, așetice, liturgice ale fraților despărțiți, de altă parte să facă să crească tot mai mult oștirea color ce vor să asalte ceriul cu rugăciuni fierbinți pentru înfrățirea cât mai grabnică a dorinței Răscumpărătorului: „Ca toți să fie una”? Atâtea și atât de mari piedeci stau însă în calea reu-nirii Răsărirului cu Apusul și printr'asta în calea reînvierii și înfloririi din nou a vechii creștină-tăți încât, vorba eard. Mercati: „Numai cele mai fierbinți și mai stăruitoare rugăciuni ale Bisericii Universale vor isbuti în sfârșit să stoarcă dela Atotputernicul acest lucru”.

Pilda Sf. Părinte e pildă urmată. Cuvântul Sf. Părinte e cuvânt ascultat. Intr'o mulțime de centre bisericești latine din Franța, Germania, Polonia, Anglia, Italia și de aiurea, s'au ținut serbări religioase cu obiectivul: cunoașterea și simpatizarea Răsăritului creștin, pentru a-i cerși apoi dela cel Preainalt revenirea la matca din care răutate omenească l a scos. Ca dovadă de ce se face și în ce spirit se astivează pentru aceasta în Apusul roman, fie „Săptămâna de rugăciuni și studii pentru Răsăritul Creștin”, ținută în Bari (Italia) pe la mijlocul lui Septemvrie, anul în curs: Sfinte liturghii răsăritene (grecești și veteroslave) în catedrala și în toate bisericile la-tine ale cetății în care se odihnesc osemintele sf. Nicolae dela Mira Lichiei; conferințe luminate, deșabătând, fără urmă de pătimă, teme ca acestea: Adevărata unitate religioasă; Noul teren de ru-găciune și caritativ pentru Răsăritul creștin;

Preotul și cartea

— Una din nevoile preotului de azi: biblioteca de specialitate —

Pr. Victor Horvath

Preotul de azi, ca ori și care intelectual ce se respectă, are nevoie să-și mențină cultura câștigată în școală și să și-o îmbogățească pe zi ce trece cu tot ce este folositor pentru su-fletul lui și pentru buna îngrijire a sufletelor altora.

Vor fi preoții cari, complăcându-se în me-diul rural, preocupăți de grijile vieții și buna lucrare a sesiunii de 32 jug. se mulțumesc cu un ziar, o gazetă săptămânală, organele ofi-ciale și foarte rar câte-o carte de predici ori altceva asemănător.

Un preot conștient de marea sa chemare nu trebuie să se mulțumească numai cu atâtea, ci trebuie să fie la curent cu tot ce se tipă-rește mai de seamă în direcție profesională, — pentru o rodnică pastorație, — și întrucât îl este cu puțință, va trebui să țină pas și cu literatura bună și alte publicații necesare unui intelectual.

Bibliotecile noastre parohiale, fiind de cele mai multeori foarte reduse și compuse din cărți vechi, se consumă repede și nu pot da sufletului și minții nutremântul necesar, din asimilarea cărui să poți face o pastorație potrivită timpurilor în cari trăim.

Bisericile în cele mai multe cazuri fiind sărace, biblioteca parohială rămâne să se ali-menteze cu publicațiile oficiale și arareori cu câte-o broșurică ori carte de predici, medi-tații etc., distribuite prin oficialul protopopes, cari nu întotdeauna pot satisface pe deplin exegizțele sufletului însetat. Bibliotecile șco-lare fiind asemenea celor parohiale, înafară de câteva volume mai de seamă, conțin cărți pentru copii și literatură beletristică ușoară. De cele mai multeori, neavând posibilitatea de a imprumuta din alte biblioteci publice,

Popoarele slave și cinstirea sf. Nicolae; Săborul din Bari, dela 1098; Bari, poarta Răsăritului creștin; Marile concilii unioniste ale istoriei; și alte teme la fel de bine alese și de instructive. În cadrele aceleiași „Săptămâni” s'au făcut zi de zi rugăciuni publice, iar la urmă o impresio-nantă procesiune cu icoana Hodegatriei (Maica Povățuitoare) păstrată și cinstită în catedrala din Bari. — De înțeles cu ce gânduri s'au depărtat dela aceste serbări ale spiritului înțelegerii mîile de participanți din toate părțile Italiei — mireni și bisericiani de pe toate treptele ierarhice — ba și din Albania, Grecia, Jugoslavia (arhim. orto-dox Stefan Iljic), Rusia (pr. convertit conte Siapiaghin), Franța, Elveția, Austria, etc. Operă susținută mai nou și de periodicul „L'Oriente Cristiano e l'Unita della Chiesa” din Parma. Și căre, nu încapă îndoială, va avea, mai curând ori mai târziu, binecuvântarea Treimeii celei de o fință și nedespărțită. Amin! Amin!

știi silit să recurgi la buzunarul propriu. Cum însă acest buzunar are atâtea găuri și, în urma celei mai nevrednice salarizări, aproape tot-deauna este gol și nu poate satisface nici cerințele absolut necesare pentru susținerea familiei, evident, cartea va rămânea pe planul ultim, mai cu seamă că este scumpă. În ge-neral cărțile de știință profesională — teolo-gică, — cari se tipăresc la noi, din cauză că au desfacere mică, sunt extrem de scumpe. Aproape toate întrec suta de lei și cu mult mai bine.

De aici urmează că nu la mulți ani du-păce ai părăsit seminarul, cu biblioteca lui, pornești încetșor spre sfânta rustificare, ajun-gând colo către bătrânețe, — dacă mediul te favorizează în această direcție, — nu cu mult mai învățat ca și un țaran deștept din satul în care păstorești.

Știut fiind că timpurile în cari trăim, cu civilizația această progresivă, cu pseudo-cul-tura, curentele boinave și destructive cari străbat până în cele mai ascunse sătulețe din ascunzișurile munților, pretind ca preotul să fie la înălțimea chemării sale. Bine pregătit, trebuie să fie în stare ca în orice clipă, cu știința și tactul său să țină piept puhoiului de răutăți care contamnează sufletul încă bun și credincios al poporului nostru.

De unde poate preotul aduna armele de lipsă dacă nu din rugăciune și studiu? Rugă-ciunea întărește sufletul și luminează mintea, iar studiul umple sufletul și mintea cu știința necesară unei rodnice trade în via Domnului.

Astăzi, când prin satele noastre colindă fel și fel de oratori politici, sectanți, confe-rențieri de ocazie etc., cari prin cuvântul lor măestrit vrăjesc și ademeneșc mulțimile, preo-tul nu mai poate predica așa ca și acum 50 de ani, ci trebuie să fie bine pregătit, actual, cu dicțiune, ca predica să stârnească interesul și cel ce a ascultat-o se întoarnă acasă cu o învățatură plină de rod și folos. Ori toate a-cestea de unde le poate avea preotul dacă nu este în curent cu știința teologică și pro-fană, cu desfășurarea evenimentelor și curen-telor cari se perindează zi de zi sub ochii noștri?

Sf. Scriptură ne spune că: „buzele preo-tului vor păzi știința”, iar dictonul vechiu și adevărat este că: preotul bun învață până la moarte.

Intru cât biblioteca parohială nu poate fi alimentată cu toate publicațiile necesare, iar sărăcia nu-l permite preotului să-și pro-cure din banii lui aceste cărți, ar fi foarte pot-rivit dacă s'ar alimenta și îmbogăți bibliotecile tractuale cu tot ce este necesar și cu tot ce

apare nou și bun în limba românească și dacă se poate și în limbi străine.

Intrucât aceste biblioteci se alimentează și susțin din cotizațiile preoților din tract, cari cotizații sunt foarte mici, în raport cu costul cărților și lipsurile din bibliotecă, ar fi bine dacă ar contribui obligator și parohiile cu subvenții anuale la biblioteca tractuală; care bine condusă și îmbogățită an de an, — având fiecare parohie catalogul ei, — va aduce o imensă ușurare și contribuție preoților dornici și lipsiți de hrana sufletească atât de folositoare și atât de necesară.

Misiuni populare. În zilele de 24—26 Octombrie c., fiind două sărbători după oltă, s'au ținut *misiuni populare* în mai multe parohii din arhidieceză. Așa:

1. În *Fântânița* (Chibalcutul de altădată). Preot misionar: pâr. *Iuliu Maior*, dir. liceului comercial din Blaj. S'au încrestat 217 aproperi de SS. Taine. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și frații preoți: Clacian din Fântânița, Chifor din Delurenii, Hossu din Millaș și pâr. Decel, protopopul tractual.

2. La *Moișa* apostolia misionarului a săvârșit-o pâr. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de religie în Blaj. S'au mărturisit și cuminecat peste 400 de credincioși. La spovedirea bunilor enoriași ai pâr. Gr. Friciu, au dat ajutor și frații în Domnul: Andreșan, Simon, Ben. Maior, Giurgiu, Harșia, Poptâmaș, Borza, Mihălțan și Mateiu. — S'au făcut vizite și la bolnavi.

3. La *Roșia de Secăș* vestitor al cuvântului a fost pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru. La ascultarea sutelor de mărturisiri au dat ajutor și frații preoți: Damian, preotul local; Ciufudeanu din Broșteni, Spătăceanu din Ungurei și Munteanu din Tău.

4. La *Sibiu* s'au ostenit întru propovăduirea învățurii mântuitoare de suflete pâr. *Ion Moldovanu* și pâr. *Gh. Dănilă*, canonici în Blaj. De astădată biserica Părinților Franciscani, unde s'au ținut cuvântările și sfintele slujbe, s'a dovedit neîncăpătoare. De SS. Taine s'au aproplat mai bine de 600 credincioși. La

ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și cei doi preoți din loc: pâr. V. Aaron, protopop și pâr. I. Isalcu, prof. de religie; apoi frații preoți din parohiile învecinate: Simonetti, Beccheri, Velcea, R. Moldovan, N. Pop, Gusan, Barna, Oros, Măsar, Gherghel și Dances. — Lăudat să fie Domnul pentru tot binele săvârșit!

Spiritul Blajului elogiât. Se află și bleși rățaciți cari cred că pot păta acest spirit. Bărbații de bun simț și de superioară înțelegere n'au stat însă nici când la îndoială să-i aducă tributul lor omagial. Cum a făcut deunăzi la *Cluj* însuși d. *Dr. C. Angelescu*, ministrul Instrucțiunii, care, vizitând, între altele, și școala de menaj „Sf. Tereza” de sub conducerea Surorilor din Congregația „Maicii Domnului”, de Blaj, n'a pregetat să declare:

„Cercetând această școală am rămas cu impresia unei desăvârșite discipline școlare, unei admirabile curățenii, și unei excepționale ordine pe care în foarte puține școli le putem găsi atât de frumos realizate. M'a mișcat în-deosebi spiritul de jertfă și de abnegație din partea surorilor Congregației „Sfânta Maria” care, deși recrutate adesea din familii distinse, înțeleg totuși să sacrifice tot ce au mai nobil în inimă pentru a aprinde o candelă de lumină în interesul progresului culturii românești. Am găsit aici ceea ce pentru mine ca ministru a fost întotdeauna un program, adică o înfăptuire a supremului comandament pedagogic și didactic care cere nu numai instrucție, ci mai ales cultura inimii, formarea și antrenarea caracterelor pe linia eternelor adevăruri ale legii creștine.

Spiritul Blajului îl văd realizat și aici, precum l-am văzut și acolo, la fața locului, și pentru școlile conduse în acest spirit se pare că statul nu a adus întreg prinosul de contribuție pe care l-i datora.

Sunt perfect mulțumit cu ceea ce am aflat și constatat aici și promit că ori când mi se va cere, — ca ministru al culturii românești și creștinești, voi satisface cu dragă inimă, cu conștiința că dau o contribuție bine meritată propășirii culturii naționale.”

Aceste cuvinte, rostite într'un cerc de elită a intelectualității clujene, în frunte cu Preasf. Iuliu Hossu, au impresionat mult pe cei prezenți. — Și pe oricine le va prinde greutatea și semnificația.

Se face și dreptate

Drept că dacă-l vorba de noi, uniții, apoi se cam întârzie cu facerea dreptății. Dar, cum dovedește un caz mai recent, târziu totuși nu înseamnă: niciodată. Ori cât ar dori unii și alții așa ceva.

Cazul la care ne gândim acum e cel cu răpirea bisericii și averii noastre bisericesti din *Cheile Cibului* (jud. Hunedoara). Povestea e destul de veche, lungă și tristă. Se poate cuprinde însă și în cuvinte mai puține. Precum și urmează numai decăt:

În vara anului 1924 pâr. mitropolit Bălan dela Sibiu a umblat în vizitații canonice și prin părțile noastre. Ce le-a spus, ce nu le-a spus oițelor Sale, nu se poate ști. Dar scârbe destule s'au ivit după aceea între neuniții și uniții din satele prin cari a trecut I. Preasfințitul. Așa de ex. la Saraxău, Homorod, Reughet, Geosgiu și Cigmău. Dar ca la Poiana și Cheile Cibului nicăirea. Vreți dovadă? Poftim dovada faptelor, fără ceva podoabă:

La *Poiana* „mielușeli” frățestei turme s'au năpustit asupra bisericești noastre de lemn în care, la 1784, luase Horia jurământul iobagilor români răsvrățiți împotriva împilării, și au făcut-o una cu pământul. Averea parohiei noastre de acolo au declarat-o neunită, iar pe puținii credincioși ce n'au înțeles să se lapede de „legea Papii”, i-au suopit în bătăi (unul Stănculescu, dintr'asta a și murit). Păstorii uniți cari cutezau să intre în acel stau, devenit get-beget pravoslavnic, erau sburăturii cu pietri și bolovanii. Ba și cu armă de foc s'a dat după ei.

La *Cheile Cibului* nu s'a ajuns laucidere de om. Aci s'a urmat altă cale: pr. ortodox Zah. Albu, cu primarul de pe atunci Dionisie Popa (trecut la Sf. Uatre în 1927; astăzi prim-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Vieață din vieață

— Răspuns la o întâmpinare —

de pr. I. Oniga

O chestiune — oricare ar fi ea — poate fi privită din mai multe puncte de vedere. Așa și aceea a asociațiilor religioase despre care scriam în „Unirea” din 29 August c., și asupra căreia vreau să revin, deoarece pâr. *Ioan Borza* în „Unirea” din 12 Sept. — deși mă înțelege — inversează chestiunea.

Susținând și acum cele scrise atunci, de data aceasta voi încerca numai atât: să flu mai documentat și să arăt ce-mi pare greșit la pâr. I. Borza.

Nimeni nu va contesta că vieața-i din vieață și că „multul” presupune „puținul”. Nu se poate spune nici aceea că asociațiile religioase nu-s un plus de vieață religioasă, care presupune strictul obligator. (Să se vadă statutele oricărei asociații). Dar pentru aceasta trebuie activitate prin mijloacele pastorale ordinare, care se referă numai la preot. Această activitate va aduce pe mulți din parohie la convingerea că trebuie să facă strictul necesar pentru mântuire, iar pe puțini dintre acești mulți la dorul de mai mult decăt este obligator. Și în forma aceasta s'a ajuns la pârghia de susținere a asociațiilor.

Practica veche și nouă în Biserică, când este vorba de a se da cuiva o misiune specială, o știm: Hristos a învățat și a familiarizat cu practicele vieții evanghelice pe mai mulți ucenici, apoi a ales doisprezece apostoli. Biserica în formarea clerului pe lângă instrucția teoretică supune pe candidați regulamentelor seminariale, cari și dacă nu sunt încercări prea grele, sunt totuși destul de serioase. În vieața monahală apoi, câtă încercare și reîncercare nu se face până la o definitivă fixare pe drumul croit!

La toate, așadar: pregătire! Și atunci mă întreb: oare numai enoriașii din parohii să nu trebuiască să treacă prin punctele intermediare în dezvoltarea vieții religioase? Oare aici să fie posibil saltul, ca dintre credincioși slăbuți să poți recruta o elită devotată?

Eu nu cred. Și nici pâr. I. B. nu crede. Deaceia pregătirea o ia ca ceva natural.

Ceea ce nu admite pâr. I. B. e afirmația că preotul singur nu-l poate pregăti, ci îi trebuie un ajutor, o asociație; și încă activă! Dar de unde s'o ia? Dacă nu se poate ajunge la ea pe calea indicată de mine, atunci cum să se ajungă? Doar așa că se va importa de undeva. Dacă așa ceva ar fi material de import.

În ce privește chestiunea deprinderilor sufletești de care susținem că trebuie să se practice în parohiile în cari se urmărește înființarea unei asociații, eu nu înțeleg cum ar convinge un preot credinciosul său să se oblige — și încă cu legământ solemn — la

practice religioase de cari nici n'au auzit necum să le cunoască din încercări și obligații? Și nici prin minte nu mi-a trecut să susțin că numai atunci este a se înființa într-o parohie o tovărășie religioasă când toți enoriașii sunt acasă în acele practice, ci atunci când vom găsi un număr potrivit ca să se oblige la ele.

Dar chiar dacă s'ar ajunge, fără asociație, ca tuturor enoriașilor să le fie trecut în sânge deprinderile așetice, este greșit a spune că „înființarea lor devine superfluă”. Motivul pentru care există asociațiile religioase nu este ajutorarea preotului, ci intensificarea vieții religioase a membrilor ei. Calea perfecționării este enormă. Așa că oricât de intensă ar fi vieața religioasă, asociațiile își au rostul. Ajutorarea preotului în greutățile sale din partea tovărășii religioase este numai ceva incidental, cum e cazul cu orice bun credincios care prin purtarea sa morală ireproșabilă îl ajută. Pâr. I. B. a privit deadreptul la ajutorul asociațiilor. Eu la cum am putea ajunge la el.

Să întrebă apoi pâr. I. B.: „Vreau să știu de ce asociațiile din chestie n'au multă viață chiar și'n cazul când preotul e cât se poate de activ și însuflețit? Când a predicat dogme și nu floricele”. Eu ceream ca asociațiilor să le premeargă; „o pregătire, de ordin pastoral, serioasă și îndelungată”. Dar ca să nu fie aici numai cuvântul meu, spun ce-mi spunea odată un distins preot de al nostru:

curator al bisericii noastre din Cib și președ. Agru-lui local) și cu „boactării” comunale au colindat din poartă în poartă cu o listă de trecere, amenințând pe cei ce se încăpăținau în „uniție”: „Trebuie să treceți la ortodoxie, că asta-i legea românească; asta-i legea împăratului (de + Rege Ferdinand era vorba) și altcum vă punem la „aruncuri” și la „foș-ponturi” de vă turtim. Popi „uniți” nu căpătați. Și de o veni vre-unul, îl svântăm de să-i meargă vesteal”. De care „vitejie” au și dat dovadă. Pe păr. Dr. I. Marianescu, venit aci cu păr. V. Ionaș, l-au escortat (primarul, inv. A. Costea și doi gardieni) între balonete, până într'al dollea sat. Și tot așa a pățit o și păr. Ioan Traian care a venit aci, din Iacroni, la soacră-sa: l-au pus străji înarmate, zi și noapte, la poartă și până nu l-au scos din sat nu și-au dat odihnă oaselor.

Firește că „zelul” acesta își are tâlcul: biserița și — asta mai ales! — sesia parohială. S'au și înstăpănit pe ele până acum, grijă mare purtând nu cumva proclești de „uniți” să se mai apropie de ele. Aceștia însă au luat drumul legii în credința că nu se poate să fi murit legea în țara asta. Și nu s'au înșelat. Adevărat că sunt ani de când bat ușile ministerelor și tocesc treptele „instanțelor” judecătorești. Dar, în sfârșit, tot a venit și ceasul dreptății: în urma desbaterii din 28 Sept. c., (după șapte pertractări în prealabil) Tribunalul din Alba Iulia a rostit în 5 Octomvrie c., și sentința justiției: Uniții au drept la biserică și la cele 29 jug. pământ, luate dela ei samavolnic, în 1924, de „frații” ortodocși.

— Epilog: răpitorii să suporte spesele de judecată. Spre a lor pravoslavnă indignare. Justiția, avocatul Dr. Gr. German, păr. Dr. N. Brînzeu, și toți câți au parte la acest sfârșit de proces (cel puțin la Tribunalul din Alba Iulia) au toată recunoștința credincioșilor noștri din părțile Cheilor Cibului și a păstorului lor sufletesc.

M. Amaru

„For”-ul în congres. „Frăția Ortodoxă Română” anul acesta s'a întrunit la Arad în congres general. Cuvântările și desbaterile prilejite de acest congres au avut loc în „Palatul Cultural” arădan, unde s'a aranjat și o interesantă expoziție bisericească.

Seria vorbirilor a deschis-o d. *Sextil Pușcariu*, prof. univ. și președ. al „For”-ului. I-a urmat la cuvânt I. P. S. *Nicolae al Sibului*, accentuând că „biserica ortodoxă a fost cătatea nebiruită care a apărut neamul și poporul românesc prin toate vitregiile vremurilor”; că „azi mai mult ca oricând se simte necesitatea creșterii unui front sufletesc unitar”; că „unitatea sângelui și a limbii nu ajunge, pentru că în loc să talmăcească durerea și bucuria noastră, slujește ca mijloc de a propaga între noi ura”; că „avem nevole de un avânt eroic”; că „Sfânta Ortodoxie formează singura existență nebiruită a neamului”. Ș. a. — De încheierea congresului din 25—26 Oct. c., s'a votat și o *moțiune* în 15 puncte, cerându-se, între altele, barem câte o școală secundară confesională în fiecare centru episcopesc; înființarea episcopilor de Maramureș și Timișoara; repatrierea fundațiunii Gojdu; denunțarea Concordatului și Acordului dela Roma; (se putea să lipsească acest punct de orhestrajle?); să se intervină de către stat și Biserică în sprijinul ortodoxiei din Sovietia, etc. Notă nouă prezintă punctul 3 al moțiunii:

(„Congresul”) își afirmă convingerea profundă că primejdii ce amenință viitorul neamului românesc cer desăvârșirea unității lui naționale prin unitatea religioasă, a cărei înfăptuire în spirit frățesc și ortodox dictează înșuși instinctul nostru de rasă. — Păcat că nu s'a precizat c'ar fi vorba de spiritul vechiu, genuin ortodox, așa cum l-au înțeles Sfinții Părinți Răsăriteni în legăturile iubirii cu urmașii vârhovnicului Petre, căci s'ar fi spus cuvântul care trebuie pentru a se putea trece dela vorbe la fapte.

Scutiri binevenite. Comisiunea interimară a județului Bihor, după cum cetim în „Vestitorul” orădan (15. 9. 36), răspunzând

unel adrese mai vechi, a comunicat Chirlarhiei noastre din Oradea ceea ce urmează:

„Raportorul aduce la cunoștința comisiunii interimare, că mai multe parohii s'au adresat Prefecturii cu cererea, ca sesiunile parohiale să fie scutite de orice taxe și prestații comunale.

Considerând, că veniturile sesiunilor parohiale formează competența în natură a preoților și este o parte din salariul preoților.

având în vedere dispozițiunile ordinului circular Nr. 20.058 din 15 Octomvrie 1928 al Ministerului de Interne, prin care s'a dispus că sesiunile parohiale sunt scutite de taxe comunale,

în temeiul acestor motive, comisiua interimară județeană aduce următoarea Deciziune Nr. 77:

Art. I. Pe baza dispozițiilor ordinului circular Nr. 20.058 C. din 15 Octomvrie 1928 al Ministerului de Interne, dispune ca sesiunile parohiale, sesiunile bisericești și cantonale, să se scutească de taxele comunale.

Art. II. Serviciul financiar și de contabilitate se încredințează cu executarea. — Spre știre preoșimei din întreaga Provincie mitropolitană.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Lugojului a făcut mai nou următoarele schimbări în cler: păr. *Ioan Bejan*, din Ticvaniul Mare, a fost trecut de paroh la Cugir I; păr. *I. Opreanu* din Ticvaniul Mic, admin. paroh. la Mercina; păr. *Iosif Neda* din Hisiaș, admin. paroh. la Belotinț, iar păr. *Patriciu Iufescu*, dela Admin. Centrală Capitulară din Blaj, a fost primit în legăturile canonice ale eparhiei lugojene.

Suveranul nostru în Cehoslovacia. La 28 Octomvrie c., Cehoslovacia a implinit optsprezece ani de existență ca stat liber, constituit după prăbușirea imperiului habsburgic. Momentul acesta istoric republica vecină l-a prăznuit cu un fast extraordinar. La serbările

bun cunoscător al greutăților pastorale și sus pus în ierarhia bisericească. Textual: „Părinte, poate numai după douăzeci, ori treizeci de ani, va începe să se vadă roadele pastorației Frăției Tale”. Pe păr. I. B. toată hărnicia-i pastorală — de care sunt convins — nu-l îndrituește să declare de ineficace metodele ordinare ale pastorației. Să se mai știe apoi și aceea, că pe nici un teren de muncă nu se câștigă roadele așa de târziu ca pe cel moral. Când nu-i vorba de miracol.

Dapă a mea părere nu de comitete — și încă de mai multe de câte avem — ne arde nouă, ca mai apoi să ne plângem că nu activează, ci de o vigoasă *ofensivă pastorală*. Din aceasta va rezulta o viață religioasă, care la rândul său, va da naștere la alta și mai intensivă. Și nu mă solidarizez nici cu îndrumarea: să lăsăm, ca să fie „inima” comitetului, fie acela chiar și diecezan. Inima să rămână preotul, ori unde va fi el. Comitetele să fie numai răspânditoarele căldurii din acea inimă.

De încheiere încă ceva. Dacă ar întreba cineva așa: „Pentru ce la noi, românii uniți, sunt mai puține asociații și nu așa de active ca în alte ambianțe catolice?” socot că numai un singur răspuns se poate da: „Fiindcă la noi este mai scăzută viața religioasă decât acolo”. Și nu ne rămâne decât să activăm noi preoșii prin mijloacele de Domnul lăsat: taine, slujbe, catheză, predică; luând totul dela început, ori de acolo de unde ni-s'a dat să continuăm.

Roadele se vor vedea, în unele locuri mai de vreme în altele mai târziu. Depinde și de împrejurările între care se activează. Dar roade vor fi. Într'asta asociațiile religioase, fără îndoială, vor fi de cel mai mare folos păstorului sufletesc în apostolia sa.

S'a dus păstorul

Clopoțele catedralei din Gherla răsunau jalnic în ziua de 25 Sept. c. Cântecul lor se împletea dureros cu plânsul mulțimei adunate în biserică. Lacrimi și suspine. Turma-și plânge păstorul cel bun, care a fost protopopul *Ioan Coste*.

S'a dus și nu mai este. S'a dus acela, care deși sărac, a fost părintele săracilor, care deși slab la trup, a fost eroicul preot mereu în rugăciune, în slujba Domnului, trecând dealurile și drumurile grele ale satelor, lăștând cuvântul Evangheliei în atâtea misiuni și vizitații. S'a dus sfântul bun și cuminte al celor în necazuri, mângâitorul văduvelor, împăciitorul celor învrăjbiți și alinătorul celor cari sufăr.

A fost păstorul tuturor și toți l-au avut drag. Și l-au iubit foarte mult preoșii, nu numai ca șef, ci și ca părinte și frate bun. Îndrumător sincer, gata ori și când să se scurteze pe sine numai să ajute. O, de câte ori și cu câtă încredere i-se adresau și tinerii și bătrânii: „Baciule, scoate-mă din năcaz”. Și

Baciul mai bine suferea el năcazul, numai să ușureze pe preotul amărit.

Așa a fost acela, în jurul cărui s'a strâns mulțimea turmei și din oraș și dela sate, pe care au venit să-l petreacă la mormânt un săbor de 32 slujitori ai Altarului, în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul Iuliu.

Și cântările îngropăciunii preoșilor răsună jalnic în catedrală, unde un ochi n'a rămas uscat. Cine-și mai poate opri lacrimile când Ilustr. păr. prepozit Dr. Oct. Domide rostește cuvântul de rămas bun. Toși plâng și prin acest plâns al tuturor răsește dureros, neșpus de dureros, oftatul văduvei și al orfanilor rămași.

Il mai deplâng mulți în cuvântări alese. Apoi pe mâini de preoși pleacă pentru ultima oară din casa Domnului, care l-a fost atât de dragă. În drum spre cimitir, dela cel mai sărac și până la ce are Gherla mai bun și mai ales, toși îl petrec. Un ultim prinos al dragostei... La mormânt, glas Arhieresc rostește deslegarea. Apoi țărână, țărână multă. Protopopul Coste nu mai este între noi. Numai văduvei, sărmăna, nu-i vine a crede că a lăsat-o și a rămas singură și-l strigă, mereu îl strigă: Coste dragă, Coste dragă...

A fost păstorul cel bun care sufletul și-l-a pus pentru oi. Să-l uși nu se poate. Acel cari l-au cunoscut și l-au iubit mereu își vor aduce aminte de el în rugăciune, în pomenire și în urmarea pildel. Pr. **Cornel Papiu**

din capitala cehoslovacă a luat parte și Maj. Sa Regele nostru cu Marele Voevod Mihai și suita. Pentru timpul cât petrece aci, Suveranul, primit cu un entuziasm de neînchipuit, e găzduit în splendidul palat-monument istoric Hradcin, amenajat anume pentru aceasta.

Praznicul jertfelniciei. Bunii noștri credincioși — 80 de familii — din *Sânicoară* (jud. Someș), păstoriți de păr. *Dumitru Rusu*, au avut parte Dumineca trecută de o mare și sfântă bucurie: Preasf. *Iuliu* dela Cluj le-a sfințit biserica. Și a fost cu atât mai mare și mai sfântă această bucurie, cu cât noua casă a Domnului a fost clădită și împodobită din truda și jertfa lor de oameni săraci; de ani de zile au dat de bunăvoie, *zeciuială*, din toată agoniseala lor. Iar cei cari au datorat bisericii cu ceva sume, au renunțat la favorul acordat de legea conversiunii și au achitat datoria întreagă. — Laudă lor! Și fie ca pilda dată de dâșii să găsiască următori în miile ce au fost de față, din satele învecinate, la actul sfințirii bisericii din *Sânicoară*, și în toate părțile Provinciei noastre mitropolitane.

Locale. Măine, Dumineca săpt. V. după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală păr. *Victor Pop*, canonic mitropolitan, iar de praznicul SS. Arhangheli Mihail și Gavril va predica păr. *Gheorghe Dănilă*, canonic mitropolitan.

— Alături, Joi, de aniversara *Nașterii M. S. Regina Maria*, s'a slujit în catedrală o doxologie, pontificând păr. *Iacob Popa*, prepozit, în sobor de preoți. Au fost reprezentate autoritățile locale bisericesti, școlare, politice, militare și administrative.

Front antibolșevic. Întâmplările din Spania au deschis ochii la multă lume. În Irlanda, de ex., s'a format din *catolici și protestanți*, »Frontul unic creștin«, împotriva bolșevismului, răspândindu-se repede în toate părțile țării. La cea dintâi adunare publică au luat parte peste 15.000 partizani. Faptul încheierii acestui front așa i-a impresionat pe bolșevici, încât nu mai cutează să activeze înafară de cadrele lor decât prin foi volante, anonime. La încheierea adunării menționate mai sus toți cei prezenți, catolici și protestanți, au intonat imnul Sf. Patricie, patronul irlandezilor: »Slavă ție, prezmărite Sf. Patricie!«

O enciclopedie catolică în limba japoneză. Universitatea »Sofia« din Tokio a luat inițiativa unei vaste enciclopedii în limba japoneză, redactată în spirit catolic. În acest scop, editorii și-au asigurat colaborarea mai multor scriitori și savanți catolici din Occident. Primul fascicul a apărut deja. Cât de departe sunt japonezii de noi?

Câți muritori sunt astăzi? Pe păreri Expoziției Mondiale a Presei Catolice din Vatican se pot ceti între altele, și statisticele acestea: De prezent trăesc în lume 650 milioane creștini; 300 milioane Catolici; 230 milioane catolici; 230 milioane protestanți; 120 milioane ortodocși; 570 milioane budhiști; 255 milioane brahmani; 90 milioane păgâni; 250 milioane mohamedani; 136 milioane israeliți. — Ce enorm câmp de muncă pentru creștinismul integral!

Barbarie civilizată. Intr'o vreme când milioane de semeni de-ai noștri mor de foame în cel mai real și mai tragic înțeles al cuvântului, se află ghiftuiți cu de ale lumii cari, ca să nu scadă prețurile, nimicesc bucate, vite și fructe. Așa, după cum e informat cotidianul parisian *La Croix*, în Brazilia în decurs de o lună au fost arși 8 milioane saci cu cafea; în Statele Unite în același răstimp se fabrică gunoi artificial din 6 milioane porci; în Los Angeles se varsă în mare zilnic 200.000 litri lapte; se ucide anual 600.000 vaci, ca să se mențină

prețul untului; în California aruncă în mare un milion și jumătate portocale, iar în Canada, lună de lună se dau flacărilor focului 30.000 tone de grâu. — Spre gloria capitalismului.

Biserică nouă în Indii. La 11 August a fost binecuvântată noua biserică catolică din *Mysore* (Indii), o localitate săracă, unde catolicii abia formează 2% din totalul populației. Totuși, la punerea pietrii fundamentale, în 1933, a luat parte însuș Maharadja de Mysore.

Telefonul „Unirii“

P. Regin. »Seminarul românesc« (Colleggio Rumeno) dăruit de Sfântul Părinte Bisericii noastre s'a deschis încă anul trecut. Acum e în plină funcțiune. Un mănunchiu de 30 leviți de ai noștri se pregătesc, în acest câmin modern, pentru marea misiune ce-i așteaptă. — Dar »inaugurarea solemnă« a lui, plănuită pentru primăvara trecută, nu s'a făcut încă. Și anume din motivul că n'am avut, atunci, mitropolit. Iar un act istoric, ca acesta, nu se putea face fără căpetenia firească a Sionului nostru. Această piedecă acum dispărută, se va face, fără îndoială, și marea serbare pe care cu drept cuvânt o socotiți necesară. După informațiunile sigure ce avem, ea a și fost fixată pentru Bunavestire din primăvara a. 1937. Se va face, desigur, cu acel prilej, și un mare pelerinaj național în Cetatea Eternă. Va trebui, firește, să fim nu un număr impunător, ci deadreptul grandios. Este în joc nu numai o chestiune bisericască, ci una de interes național!

T. Geoagiu de jos Am cetit »Vorbele goale« din »Glasul Monahilor« (a. XIV, nr. 510) și desfidem orice om cu scaun la cap să le găsească alt tâlc, decât cel dat de proverbul: Prostia din născare nici un leac nu are. Ori doară pot avea altă explicare palavre, pe cât de sentențioase pe atât de injurioase, ca acestea: »Miercuri 16 c., au fost investiți mitropolitul Blajului Al. Niculescu și episcopul de Lugoj Ioan Bălan. În cuvântarea sa rostită în fața Suveranului, mitropolitul Blajului, arată că »dragostea este cea mai mare calitate a unui creștin«. Ca încheiere a spus că: »este slugă credincioasă Majestății Sale, terminând cu următoarele: »Apelați la noi Sire, ordecâte ori e nevoie, și vom răspunde la apel militărește: prezent«. De felul cum lucrează uniții în orice ocazie, este contrariu celor declarate de Mitropolitul Blajului, căci ei lucrează tocmai pentru desmembrarea Neamului. — Dumnezeu fie milostiv celui ce a slobozit păcătoșenia aceasta. Că din prostie a făcut.

M. Arad. Confirmăm primirea abonamentului pe 1934.

Oficiul parohial, Apahida. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Aghireș. Am primit abonamentul pe anul curent. Oficiul parohial, Băreca-mare. Am primit abonamentul pe 1935.

Parohia Cristolț. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei, abonament pe 1936.

A. Cincșangeorgiu. Chităm primirea abonamentului pe 1936.

Oficiul parohial Eriu-Săncera. Am primit 400 Lei pe 1933 și 1936.

F. Iara. Am primit suma trimisă.

Ț. Lugoj. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Semin. cat. Iași. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30. IX. 1937.

Biserica-Port. Am primit abonamentul pe 1935.

G. Roșia montană. Am primit 250 Lei. Achitat până la 31. III. 1934.

Oficiul parohial Sudurău. Am primit abonamentul pe 1935.

Oficiul parohial Supurul de jos. Am primit 200 Lei, abonament pe 1935.

O. Sighet. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial Valecău de jos. Chităm primirea abonamentului pe 1936.

Biserica, Nușfalău. Abonamentul e achitat până la 31. III. 1937.

D. Răducăneni. Am primit abonamentul pe 1935 și 1936.

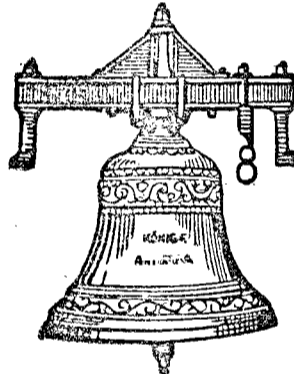
Știre medicală. Med. Univ. Dr. CAMILA GRÜN TRENCINER medic în Blaj, Str. Timoteiu Cipariu No 23 (în casa prăvăliei »Ajutorul«, O. Dragea) specialistă în stomatologie, s'a reîntors din călătoria de studii din străinătate și a început din nou consultațiile, pentru boli interne, femei și copii, cât și pentru boli de dinți și de gură. (485) 2-4

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10 - 21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Noul plan de tragere

oferă

mai mult de jumătate din numere câștigătoare

77.917 câștiguri în valoare de LEI 289.132.196

A INCEPUT LOTERIA 12-a

Tragerea I-a la

15 Noembrie 1936

cu un loz dublu puteți câștiga

— LEI 12.000.000 —

Lozurile s'au pus în vânzare! Cereți lămuriri dela Colectorii.